

“མ་འོངས་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ གལ་གནད་ཅན་གྱི་ཡིད་ཆེས་དང་བཅུ་འཛིན་དེ་ མི་སེར་ཚུ་ལུ་དོན་སྤྲོད་ཅན་དང་
ཉེན་སྲུང་ཅན་གྱི་ ས་ཆའི་བདག་དབང་ཅིག་ ཡོད་པ་ཅིན་རྒྱུང་མ་གཅིག་བསྐྱེད་འོང་།”

མི་དབང་མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ།

རིན་ཆེན་ས་གནི་ཉམས་སྲུང་འཐབ་དགོ་པའི་སློ་བེ་དོན་འགྲེལ་མ།

An expression through the experience of two friends.

འཛིགས་མེད་དོ་ཨེ།

ཀུན་བཟང་ནམ་རྒྱལ།

པར་དབང་། © ༢༠༢༣

ཚུམ་སྒྲིག་པ། འཇིགས་མེད་འོ་ཇེ། གུན་བཟང་ནམ་ཁྱེས།

ཞུན་དག་པ། འཇིགས་མེད་འོ་ཇེ།

བཀོད་རིས། གུན་བཟང་ནམ་ཁྱེས།

དཔེ་སྐྱོན་དང་པར་བཏབ་ས། བི་ཁི་ པར་སྐྱོན་དང་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།

༼རྩོམ་པ༽

སྤྱི་མཆོད་པ་འབྲུལ་ལོ་དཀོན་མཆོག་གསུམ།། ཐུགས་དགེས་པར་མཛོད་ཅིག་ཡི་དམ་ལྷ།། སྤྱན་ལེགས་པར་
གསན་ཅིག་ཆོས་གོགས་ཀྱན།། འབྲུག་པ་ཀྱན་ལུ་པན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཅིག། གུས་རང་གིས་རྒྱ་ལས་ལུ་ད་གོ།། དཔལ་
ཆོས་ལྷན་འབྲུག་པའི་རྒྱལ་ཁབ་འདི།། ཕྱི་གངས་རི་དཀར་པོས་བསྐྱར་ཏེ་གིས།། རང་ཅན་དན་ཤིང་གིས་གང་བའི་
གྲར།། དཔལ་མངའ་བདག་རིམ་བྱོན་དབྱ་འཁྲིད་འོག། ཆོས་སྤྱི་གཉིས་བྱུང་འབྲེལ་ཐོག་ལས་སྤྱེ།། དགའ་སྤྱི་
ཀྱི་རང་ལུ་གནས་ཏེ་ཡོད།། ཡར་རྒྱལ་པོས་མི་སེར་སྤྱི་སྤྱུག་གཟིགས།། མི་སེར་གྱིས་གཞུང་ལུ་ཕྱག་ཕྱིད་ལྷ།། ཐ་
དམ་ཆོག་བཅན་པོའི་ཐོག་ལས་སྤྱེ།། དགའ་སྤྱི་ཀྱི་ཆར་པ་དང་བཅེ་གཏུང་ལྷ།། དུས་རྒྱུན་དུ་ཀྱན་ལུ་འབབ་སྤྱེ་
ཡོད།། ང་བཅས་རའི་མི་དབང་རིམ་བྱོན་གྱིས།། རང་འབྲུག་མི་ཚུ་གི་ཐ་དོན་ལུ། དུས་སྤར་ལས་ད་ལྟོ་ཚུན་ཆོད་བར།
རྒྱ་ས་ཆའི་དཀར་པོ་ལས་ཏེ་ཡོད།། མི་སེར་ས་ཆ་མེད་མི་དང་། འཛོ་བ་གསོ་སྦྱོང་བྱ་གཞིའི་སྤྱི་ཁ་ལུ། ས་ཆ་
དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་སྤྱུག་གནང་།། སྤྱི་བཙུག་གི་མི་དབང་ཆོས་རྒྱལ་མཆོག། ཡར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་སེར་ཁྲི་
གྲར།། བྱོན་པའི་སྤྱལ་བཟང་ཉི་མ་ལས།། སྤར་བ་ལྷག་པའི་ཕྱག་ལུ་མང་རབས་མཛོད།། རྒྱལ་པོའི་མཛོད་བྱ་
མཐའི་རྒྱ་མཆོ་ནས།། ས་ཆའི་ལེགས་སྦྱར་གཙོ་རིམ་དང་པོར་བབྱང་།། སྤར་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་ཞིབ་འཁྲིལ།།
ས་ཆ་ལྷན་ཆོགས་གཞི་བཙུགས་མཛོད།། ས་ཆ་སྦྱར་འཇལ་ལས་རིམ་འདི།། ལོག་འགོ་འདྲན་འཐབ་ནིའི་བཀའ་
རྒྱ་གནང་།། དེང་སངས་འཇལ་འཕྲུལ་ཆས་དང་།། མཁས་རིག་ལྷན་པའི་ལས་བྱེད་པ་གིས།། དུས་ལྷན་ལོ་ངོ་
གསུམ་གྱི་རིང་།། ས་ཆ་སྦྱར་འཇལ་འཐབ་འཁྲོལ་འབྱུང་།། ས་ཁྲུམ་དང་ས་ཁྲའི་ཐོ་ཡིག་དང་།། ས་ཆ་དང་འབྲེལ་
བའི་ཞབས་ཏྲོག་ལྷ།། དུས་སྤར་ལས་ཡར་བྱག་སོང་སྤྱེ་ཡོད།། དུས་ད་རེས་དཔལ་གྱི་ཉི་མ་ལུ། དབའི་ང་བཅས་
སྤྱོ་ཆང་གཉིས་ཀྱི་སྤོ།། རྒྱ་ས་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཅིག།། སྤོ་བེ་གི་ཐོག་ལས་ལུ་ད་གོ།།

ཁྱེ་ཚང་ ཀུན་བཟང་།

དབང་ཉན་ཅིག་ལྟོ་ཚང་མཉམ་རྟགས། དབང་གསན་ཅིག་མཉམ་རྟགས་གཞོན་པ།

ཨའི་འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཡོངས་ཀྱིས་སྟོ། འཛིན་མ་ས་གཞི་བེར་མི་འདི།

ག་ཅི་བཟུམ་ལུ་སྒྲུབ་ཨིན་ན། དེ་ཚུ་གི་སྟོར་ལས་མི་ཤེས་པས།

དབང་ལྟོ་ཚང་ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་ག་སྟོ། དེ་ཚུ་གི་སྟོར་ལས་ཤེས་བེར་ན།

ཁ་གསལ་སྟེ་ང་ལུ་གསུངས་གནང་མས། ང་ཉན་དགོ་མནོ་སྟེ་སྟོད་ཡི་ས།

Categories of Land in Bhutan

Chuzhing (irrigated paddy field), Kamzhing (dry land), Cash crop land, Residential land, Industrial land, Commercial land, Recreational land and Institutional land

༼ལྷོ་ཚང་ འཛིགས་མེད།༽

དབའི་ཉན་ཅིག་ལྷོ་ཚང་མཉམ་རྟེན།། དབའི་གསལ་ཅིག་མཉམ་རྟེན་གཞིན་པ།།

འཛིན་མ་ས་གཞི་ཟེར་མི་འདི།། ནང་ཀུན་ལུ་དགོ་པའི་བདོག་གཏད་ཨིན།།

མི་ཀུན་གྱི་དོན་ལུ་སྤྲིང་ནོར་ཨིན།། ཚེ་ད་ལྷོ་རང་གི་བཟའ་སྐལ་ཨིན།།

མཚུག་ཕྱི་མ་པ་མའི་བྱལ་བཞག་ཨིན།། བུ་གཞི་ཚུ་གི་གོ་སྐལ་ཨིན།།

རྒྱ་རིན་ཆེན་ནོར་བུ་འདྲའི་ས་ཆ་ལུ།། དབྱེ་བ་ཅིག་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ཅིན།།

རྒྱ་ཞིང་དང་སྐམ་ཞིང་དངུལ་ཐོག་ཞིང་།། ཁྱིམ་ས་དང་བཟོ་གྲའི་ས་ཆ་དང་།།

ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ས་དང་སྤྱོད་འཆམ་གྱི།། གཙུག་སྡེའི་ས་ཆ་དེ་ཚུ་ལུ།།

ས་ཆའི་དབྱེ་བ་ཟེར་སྐབ་ཨིནམ།། ལྷོ་ལྷོ་ཚང་ག་ཅིག་གིས་མ་དོ་བར།།

འབྲུག་པ་ཀུན་གྱིས་མཁྱེན་དགོ་པ་ཁག་ཆེན་ཨིན།།

༼ལྷོ་ཚང་ ཀུན་བཟང་༽

ལྷོ་ལྷོ་ཚང་ནི་དབང་པོ་ང་ལུ་གསལ། ལྷོ་སྤོ་ཟེ་མཁས་པའི་སྤོ་ར་མས།

ས་ཆའི་སྤོ་ར་ལས་ཤེས་ཟེར་ཕྱ་མས། ས་ཆའི་སྤོ་ར་ལས་སྤོ་བ་ནི་ཡོད་ན།

རང་སེམས་ཁར་ཡོད་པའི་དོགས་པ་འདི། ད་ལྷོ་ཚང་ལྷོ་ལུ་བཤད་གོ་པས།

ས་ཆའི་བདག་དབང་དབྱེ་བ་ག་བཟུམ་ཡོད། ང་ལུ་སྤོ་བ་སྤོ་བ་གིན་བསྐྱེད་ས།

ང་ཉན་དགོ་མཐོ་སྤོ་དེགས་མ་ཚུགས། ང་ཤེས་དགོ་མཐོ་སྤོ་སྤོ་ལངས་ཆེ་ཡི།

Broad categories of registered landowners

Crown Property, Individual person, Family land, Joint owners, Government institution, Gerab Dratshang, Religious institutions, Civil society organizations, Corporations and community land for social and religious purposes.

༼ལྟོ་ཚང་ འཇིགས་མེད།༽

ཁྱོད་ལྟོ་ཚང་ཚར་ཅིག་ང་ལུ་གསན།། རྒྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་ལུགས་མཚན་ཐོག་དང་།།

མི་ངོ་རང་རྒྱང་བཟའ་ཚང་ནང་མིའི་ས།། སྤྱི་རུབ་བདག་དབང་གཞུང་གི་གཙུག་སྤེའི་དང་།།

དགེ་རབ་ལྷ་ཚང་ཆོས་སྤེའི་གཙུག་སྤེའི་ས།། མི་སྤེའི་ལས་ཆོགས་ལས་འཛིན་ས་ཆ་དང་།།

མི་སྤེའི་ཆོས་དོན་ས་ཆ་བདག་བཟུང་ཕྱོག་།། ས་ཆའི་བདག་དབང་དབྱེ་བ་ཟེར་སྤྱོད་མི་ན།།

མི་ངོ་ཅིག་དང་ཡང་ན་བཟའ་ཚང་གིས།། ས་ཆ་འཆང་ནིའི་མཐོ་ཚད་མཐོ་ཤོས་ཡང་།།

ཨེ་ཀར་༥ རྒྱང་མ་གཅིག་འཆང་ཆོག་པ་ཡིན།། ཡིན་རུང་རྒྱལ་བརྒྱད་ས་ཆ་གཞུང་གི་གཙུག་སྤེའི་ས།།

དགེ་རབ་ལྷ་ཚང་མིང་ཐོག་ས་ཆ་དང་།། མི་སྤེའི་ཆོས་དོན་ཡིན་མི་དཔངས་ཀྱི་ས།།

ལས་འཛིན་མིང་ཐོག་བཀོད་པའི་བཟོ་ལྷ་འབད་ན།། ས་ཆའི་མཐོ་ཚད་དེ་གི་ཐད་ལུ་ཡང་།།

ཨེ་ཀར་༥ ལྷ་ག་སྤེའི་འཆང་ཆོག་པ་ཡིན།། གུས་རང་གིས་ཁ་གསལ་བཤད་མི་འདི།།

ཁྱོད་ལྟོ་ཚང་ན་བར་འབབ་ཅིག་?

ཁྱེ་ཚང་ ཀུན་བཟང་།

དབའི་ཉན་ཅིག་ཁྱེ་ཚང་མཉམ་རྒྱལ་སྤྱོད་པས། དབའི་གསལ་ཉན་ཅིག་མཉམ་རྒྱལ་སྤྱོད་པས་གཞོན་པ།

ད་ལྟོ་ཀྱིས་བཤད་ཆེ་བདེན་བདེན་འདྲ། ད་དོ་རྩལ་རང་གི་དོགས་པ་ཅིག།

ལྟོ་ལུ་མ་བཤད་ཐབས་མིན་འདྲག། འཕྲལ་ལོ་རྒྱལ་ཆེ་བར་མ་བཟུང་བར།

སའི་ཚོ་བདག་ཚུ་གི་ཐོབ་དབང་དང་། འགན་ཁེ་ག་བཟུམ་ཡོད་ག་སྟོ།

འབྲུག་པ་ཀུན་ལུ་ཕན་པའི་སྒོ་ཡིན་པས། ཁྱེ་ཚང་ལྟོ་ཀྱིས་བཤད་གནང་མས།

ཁྱེ་ཚང་ལྟོ་ཀྱི་སྒྲིབ་མི་ཚུ། བྱ་རང་ལུ་ཕན་ལྡན་ཆེ་ཆེ་འདྲ།

དཔལ་འབྲུག་མི་ཡོངས་ལུ་ཕན་ཐོགས་འདྲ།

Land Right

Land belonging to an individual person has his/her sole rights over the land.

Joint ownership entails equal land rights to every co-owner.

Members of same household have equal right over family land.

༼ལྷོ་ཚང་ འཇིགས་མེད།༽

དབའི་གསན་ཅིག་མཉམ་རྟགས་གཞོན་པ། དབའི་ཉན་ཅིག་སྤྱང་མཐུན་ལྷོ་ཚང་།

སེམས་རིག་པའི་ལྷགས་ཀྱ་ནང་ལས་བཙུགས། རྣམ་སྤྱང་ཅི་རྒྱལ་མོ་བྱི་ལས་ཉན།

ས་ཆའི་ཐོ་བདག་ཚུ་གི་ཐོབ་དབང་དང་། འགན་ཁི་ག་ཅི་བཟུམ་ཅིག་ཡོད་ག་ཚུ།

རྒྱ་མི་སེར་ཡོངས་ལུ་བྱ་བ་ཅིན། རང་རྒྱུང་གི་ས་ཆ་ཡིན་པ་ཅིན།

ཐོབ་དབང་ས་ཁྲམ་འཆང་མི་དེ་ལུ་ཡོད། བཟའ་ཚང་གི་ས་ཆ་འབད་བ་ཅིན།

བཟའ་ཚང་ནང་མི་ག་ར་ལུ། ཐོབ་དབང་འདྲ་མཉམ་ཡོད་པ་ཡིན་རུང་།

སྐལ་མ་བགོ་བཤའི་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་དགོཔ་ཡིན། སྤྱི་རུབ་ས་ཆ་ཡིན་པ་ཅིན།

གོ་བཤའི་ཐོབ་ལམ་དེ་ཚུ་ཡང་། ཐོབ་ལམ་འདྲ་མཉམ་བཅི་དགོཔ་གལ་ཆེས་ཡིན།

ཁྱེ་ཚང་ ཀུན་བཟང་།

ཁྱེད་ཁྱེ་ཚང་མཁས་པ་འི་ཞལ་ལས་སྟོ།། ཁ་ལེགས་པ་ལྟ་ཁང་བཟུམ་ཅིག་ལས།།
 ས་ཆ་འི་ཐོབ་དབང་འགན་ཁེས་སྟོར།། གཏམ་ལེགས་པ་མེ་རྟོག་བཟུམ་ཅིག་བཤད།།
 རང་དོགས་པ་ག་ར་སེལ་ཚུགས་ཅི།། ད་ཡིན་རུང་རང་གི་ས་ཆ་ཚུ།།
 ཡམ་ཆེ་འདས་གཉིས་ཀྱི་བྱལ་བཞག་སྟེ།། གཡུས་ཁ་ལུ་ཚུ་ཞིང་གླང་དོར་བཞི།།
 ཡམ་མེད་པ་འི་བྱལ་ལུ་ས་གཞི་ཚུ།། འཁན་པ་ཤིང་གི་སྤང་ཏེ་སྤང་ཁོགས་ལུས།།
 རང་ལོ་དང་ན་ཚོད་མ་སྟོན་མ་ལས།། ས་འཛགས་ལུས་ཤོར་སོཔ་རང་མ་ཤེས།།
 ཁྲམ་སྟོ་སོར་འབད་དགོཔ་རང་མ་ཤེས།། ད་ཉི་ཅོང་འབད་བརྟུབ་རང་མ་ཤེས།།
 སྟོད་ལེན་འབད་ཐངས་ལམ་ལུགས་ཚུ།། ག་དེ་སྟེ་ར་ཡོད་པ་ཡིན་ན།།
 ཁྱེ་ཚང་ཁྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཅིན།། བྱ་ང་ལུ་གསུངས་ཏེ་བཞིན་བསྐྱུངས།།
 དེ་འི་ཉིང་གི་དོགས་པ་བསལ་ནི་མས།། དེ་འི་བསམ་པ་འི་རེ་བ་ཚོགས་ནི་མས།།
 ང་མཐོ་རྒྱ་ཆེ་བའི་གཞི་ཡིན་རུང་།། དེ་ཚུ་གི་སྟོར་ལས་ཤེས་མ་ཚུགས།།
 དུས་ད་རེས་དཔལ་གྱི་ཉི་མ་ལུ།། བྱ་རང་ལུ་ཁ་གསལ་བརྟུབ་གནང་མས།།

Land owned by an individual can be sold, inherited, gifted/donated and swapped with other private registered land.

༼ལྷོ་ཆང་ འཇིགས་མེད།༽

ལྷོ་ཨ་པས་འབད་ཆོ་འཇམ་འཇམ་འདྲ། ལྷོ་ཨ་མས་འབད་ཆོ་ཞིམ་ཞིམ་འདྲ།

དཔེ་མ་ཤེས་དེ་དང་ཆ་འདྲམ་ཅིག། ས་ཆའི་ལམ་ལུགས་མ་ཤེས་པར།

རོགས་ཕྱག་ལཱ་གནང་ཆོ་ཁ་ར་བཏང་། རང་གིས་ལམ་ལུགས་ཏ་མ་གོ།

མགུ་རྟོན་བའི་གཞི་ལས་མེད། དེ་བ་ད་རིས་བྱང་གིས།

ཤེས་ཟེར་ན་དྲན་གསོ་བཟུམ་ཅིག་དང་། མ་ཤེས་ན་ཡོན་ཏན་བཟུམ་ཅིག་སྟེ།

ཁྱོད་སེམས་ཁར་ཡོད་པའི་དོགས་པ་དེ། བྱ་རང་གིས་ཁ་གསལ་རྒྱབ་པ་ཅིན།

ཁམ་བཀོད་གྲུབ་པའི་སྒྲེར་ས་ཚུ། ཉ་འདོད་ཡོད་ན་ཉ་ཆོག་པ་ཡིན།

བཙོང་འདོད་ཡོད་ན་བཙོང་ཆོག་པ་ཡིན། བྱ་གཞི་ཚུ་ལུ་སྐལ་བཤོ་བྱིན་རུང་འོས།

སྒྲེར་ས་གཞན་དང་སོར་རུང་བཏུབ། ལྷོང་པར་བྱིན་རུང་མ་བཏུབ་མེད།

ཁྱེད་ཀྱིས་བཤད་ཆེ་བྱ་རང་གི།

དེ་གསལ་པ་ཚུ་ཡང་སེལ་ཚུགས་ཅི།

ཁྱེད་ཁྱེད་ཀྱིས་བཤད་ཆེ་བྱ་རང་གི།

ས་ཆ་བཅོང་ཞིང་མཛོ་བསམ་ཡོད།

ག་ཅི་འབད་དགོཔ་ཡོད་པ་ཡིན་ན།

ངེས་པ་ཡིན་པ་དེ་བཤད་ཆེ་བྱ་རང་གི།

Rural Land transaction

Rural Land transaction is processed through Dzongkhag Land Sector upon completing various legal and cadastral formalities. It's finally reviewed and completed by Rural Land Division in the NLC.

༼ལྷོ་ཆང་ འཇིགས་མེད༼

སྤྱོད་ལེན་འབད་ནིའི་མནོ་བསམ་ཡོད་ན། ས་ཆ་ལྷན་ཆོགས་ཡིག་ཚང་གི།
ཡོངས་འབྲེལ་འཆར་སྤོའི་ནང་ན་ལུ།། སྤྱོད་ལེན་ལམ་ལུགས་ཚུ་གི་སྒོར།
ཚུགས་ལ་བ་ཉ་དང་སམ་བཤད་དེ་འདུག། ཨིན་རུང་ཁྱོད་བསམ་སྒོ་བདེ་ནི་ལུ།
བྱ་ང་གིས་ཁ་གསལ་རྒྱབ་བཤད་གོ། ས་ཆ་སྤྱོད་ལེན་ལམ་ལུགས་ཚུ།
རེ་རེ་བཞིན་དུ་སྒྲབ་དགོ་ན། དང་པ་ས་གནས་དབང་འཛིན་ལུ།
བདག་དབང་སྤོ་སོར་ཁྱུ་ཡིག་བཙུགས། ཁྲིམས་དང་མཐུན་པའི་གན་ཡིག་བཟོ།
ཡིག་ཆ་གཞན་ཡ་ཚངས་དགོཔ་ཨིན། སྤྱོད་ལེན་བཟུང་འཇོག་འབད་བ་ཅིན།
ཉིན་གངས་༣༠འི་ནང་འཁོད་ལུ། ཉིག་བཤད་ཡོད་མེད་བཟུ་ནིའི་དོན།
འབྲེལ་ཡོད་ཚུ་ལུ་བན་བསྐྱལ་འབད། ཉིག་བཤད་མེད་པའི་སྤྱོད་ལེན་ཚུ།
ས་ཆའི་ཆ་ཚད་བཟུ་ནིའི་དོན། ཉིན་གངས་༤༠འི་ནང་འཁོད་ལུ།
ས་ཆའི་ཆ་ཚད་ས་འཇལ་འབད། ཆ་ཚད་བརྟག་ཞིབ་ཚར་ཞིན་མ་ལས།
མེད་འོག་བརྟུན་དེ་ཚོང་ཁག་དང་། ཚོང་ཁག་བརྟུན་དེ་ལྷན་ཆོགས་ལུ།
ཁམ་བསྐྱར་འབད་བར་གཏང་དགོཔ་ཨིན། དཔྱ་བགོ་ས་འཇལ་འབད་དགོཔ་མེད་ན།
བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་ནང་འཁོད་ལུ། ཁམ་བསྐྱར་འབད་བར་གཏང་རུང་མ་ཨིན།

༼ལྗོ་ཚང་ ཀུན་བཟང་༽༽

ལྗོ་ཚང་ཁྱོད་ཀྱི་དགོངས་ལུ་གསུངས་མི་འདི།། བྱ་རང་གིས་ལེགས་ཤོམ་ཉན་པའི་སྐབས།།

གྲོང་གསེབ་ས་ཆ་སྟོད་ལེན་ཨིན་མ་ར་འདྲ།། ད་རང་ལུ་ཐིམ་ཕུ་ཕུན་ཚོགས་གླིང་ལུ་བཅས།།

ཁྲོམ་སྡེ་ནང་ལུ་ས་ཆ་ཡོད་པ་ཅིན།། དེ་སྟོད་ལེན་འབད་ཐངས་ཅོག་འཐད་ག།།

དེ་མིན་པར་སོ་སོ་ཡོད་པ་ཅིན།། དེ་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ཡང་གསུངས་གནང་མས།།

ང་ད་འབད་ན་ལེགས་ཤོམ་ཏ་གོ་དོ།།

Urban land transaction

Land and flat transaction in urban area is facilitated by Urban Land Division under NLC through respective *thromdes* upon completing required procedure.

༼ལྟོ་ཚང་ འཇིགས་མེད༼༽

དཔེ་མ་ཤེསན་གོང་ལུ་ཁྱ་མི་བཟུམ།། ཁྲོམ་སྡེའི་ས་ཆ་སྤྱོད་ལེན་ཡང་།།

ཁྲོམ་སྡེ་དབང་འཇིན་བརྒྱད་དེ་གིས།། ལྷན་ཚོགས་ནང་ལུ་གཏང་དགོཔ་ཨིན།།

གལ་སྲིད་ཉོག་བཤད་འཐོན་པ་ཅིན།། ས་གནས་དབང་འཇིན་འགོ་དཔོན་གྱིས།།

ཉོགས་བཤད་བདེན་ཁྲུངས་གཟིགས་ཏེ་གིས།། ཉིན་གངས་ཀྱི་འཛིན་འཁོད་ལུ།།

ངོས་ལེན་མེད་པའི་ཁྱ་ཡིག་ཚུ།། ཅུ་པན་ཚུ་ལུ་ལོག་གཏང་དགོ།།

གོང་ལུ་ཁྱ་མི་གོ་རིམ་ཚུ།། ཁྲོམ་སྡེའི་ས་ཆ་སྤྱོད་ལེན་ལམ་ལུགས་ཨིན།།

ཁྱེ་ཚང་ ཀུན་བཟང་།

དབའི་ཁྱེ་ཚང་མཉམ་རྒྱལ་གཞིན་པ། ས་ཆ་སྤོང་ལེན་ལམ་ལུགས་ཚུ།
 ཚུ་གསལ་བ་ཉ་དྲུང་སམ་སྟེ། བྱ་རང་ལུ་གསུངས་ཏེ་བཀྲིན་ཆེ།
 ཡར་གོང་ལུ་བཞུ་མི་ཚུ་ཞིང་ཚུ། བྱ་རང་ལུ་ཐོབ་པའི་སྐལ་བལྟོ་ཨིན།
 རང་སྐལ་མ་བལྟོ་ལ་ཐོབ་ཡོད་རུང་། ཁམ་རང་གི་མིང་ཐོག་སྤོང་མ་ཚུ་གས།
 ད་དུས་ཚོད་མ་འཕྲིས་པ་ཅིག་ལས་ར། ཁམ་རང་གི་མིང་ཐོག་སྤོང་གོ་པས།
 གལ་སྤོང་སྤོང་ཁྱིམ་རྒྱུ་གོ་ན། ཚུ་ཞིང་དེ་གུར་རྒྱུ་ཆོག་ག།
 ཡངན་ཚུ་ཞིང་བསྐྱར་བཅོས་ལམ་ལུགས་ཚུ། ཁྱེ་ཚང་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་གནང་མས།

Chuzhing to khimsa conversion

The land act 2007 permit the conversion of *chuzing* to *khimsa* yet in the view of massive loss of *chuzhing* to other purposes, the NLC intervend to conserve the *chuzing* upon case by case scrutiny.

༼ལྷོ་ཆང་ འཇིགས་མེད།༽

ལྷོ་ཆང་ཁྱོད་གྱི་གཡུས་ཁ་ལྟ།། ས་གནི་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུ་མས།།

གྲང་དོ་བཞི་གི་རྒྱུ་ཞིང་དེ།། ཨེ་ཀར་། གི་ས་གནི་ཨིན།།

ཨིསི་གོ་ཡར་ཕི་ཁི་དང་ཁི་སི་ལྟལ།། ཡོང་གྲགས་ལུ་ལག་ལེན་ཐབ་སྤེལ་ཡོད།།

ད་རྒྱུ་ཞིང་ཁྱིམ་སར་བསྐྱར་གོ་ན། ཉུང་མཐའ་ཁི་སི་། དགོ།། སྐལ་བཤོ་མིན་པའི་རྒྱུ་ཞིང་རྒྱ།

ཁྱིམ་ས་ལུ་བསྐྱར་བཅས་འབད་མི་ཆོག། སྐལ་བཤོ་ཨིན་པའི་རྒྱུ་ཞིང་རྒྱ།

ཁྱིམ་ས་ལུ་བསྐྱར་བཅས་འབད་ནི་ཟེརན།། བསྐྱར་བཅས་འབད་ནིའི་གྲོས་འཆར་རྒྱ།

འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་དབང་འཛིན་གྱིས།། ས་མཚམས་ས་འཇལ་འབད་ཞིན་མ་ལས།།

ས་ཆའི་དབྱེ་བ་བསྐྱར་བཅས་འབད།། ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་ནང་འཁོད་ལུ།།

རྒྱུ་ཞིང་ཁྱིམ་སར་བསྐྱར་མི་ནང་།། སྤོད་ཁྱིམ་མ་རྒྱབ་ཞག་ཡོད་ན།།

ཚོང་ལག་བརྒྱད་དེ་ལྷན་ཆོགས་ལུ།། ཆེད་འོག་ཆུ་ལོ་གིས་སྤྲོན་ལུ་འབད།

དེ་ལས་ལྷན་ཆོགས་ཡིག་ཚང་གིས།། ས་ཆ་བསྐྱར་བཅས་འབད་མི་རྒྱ།

ལོག་ཏེ་རྒྱུ་ཞིང་བསྐྱར་དགོས་ཨིན།།

༼ལྷོ་ཆང་ འཇིགས་མེད།༽

དབའི་གསན་ཅིག་མཉམ་རྟགས་གཞོན་པ། ཉན་ཅིག་ཉིང་གི་ལྷོ་ཆང་།

གཞུང་གིས་ལེན་པའི་ས་ཆའི་སྒོར། ལྷོ་ཆང་ཁྱེད་ལུ་བཤད་དགོ་པས།

ཁྱེད་ན་བའི་དབང་པོ་གཉིས་པོ་དེ། རི་དྲགས་སྐྱ་ལུ་ཉན་འདེ་ཉན།

གོ་བ་ལེགས་ཤོམ་ལེན་ཏེ་གིས། གཞན་ལུ་སྤེལ་ཐབས་འབད་ནི་ལུ།

ཁ་གསལ་རྒྱབ་སྤེལ་བཤད་ད་གོ། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་དམངས་མཐའ་དོན་ལུ།

ཐབས་མེད་སྒྲེར་ས་བཞེས་ཚལ་ཡིན། སློབ་གྲྭ་དང་གསོ་བའི་སྤྲན་ཁང་ཚུ།

འཁོར་ལམ་བཟོ་སྤྲན་དང་རྒྱ་སྤྲད་དོན། གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་རྒྱབ་ནི་དང་།

སློག་མེ་ལས་འགྲལ་གཞི་བཙུག་གི། ཞི་རྟེན་མཐུན་རྒྱུན་གཞན་གྱི་དོན།

རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ས་ཆ་མེད་པ་ཅིན། སྒྲེར་ས་གཞུང་གིས་བཞེས་པ་ཅིན།

མི་སེར་གྱི་ས་ཆ་ལེན་པའི་བྱལ། རྒྱུ་འཐུས་ཀྱི་ཐོབ་ལམ་ཚུ་ཡང་ཡོད།

དངུལ་རྒྱང་རྒྱུ་འཐུས་དང་འདོད་ཡོད་ན། ས་ཆ་དང་བསྐྱུན་པའི་དངུལ་རྒྱང་འཐོབ།

གལ་སྲིད་ས་ཆ་བ་དགོ་པའི་བསམ་པ་ཡོད་ན། ས་ཆ་བ་ཐོབ་པའི་ལམ་ལུགས་ཡོད།

སྒྲོ་ཚང་ ཀུན་བཟང་།

བཀའ་བློན་ཆེ་འོ་ཉིང་གི་སྒྲོ་ཚང་ཁྱོད། ད་རུང་རང་གི་དོགས་པ་ཅིག།

སྒྲོ་ཚང་ཁྱོད་ལུ་མ་བཤད་པར། དེའི་བསམ་པའི་རེ་བ་ཚོགས་མ་ཚུགས།

དེའི་དོགས་པ་ཡོད་པའི་ཡོད་ལུགས་ཡང་། མི་གཞན་གྱིས་སྤྲོ་བ་ཆེ་ས་ཆ་བཟུང་ཚུ།

འོས་འབབ་བསྐྱུན་ཏེ་ཡོད་པ་ཡིན་ལོ། དེ་གི་སྒྲོར་ལས་བཤད་གནང་མས།

Private Land acquisition and Compensation

According to the Land Act 2007 and Land Acquisition and Compensation Rules and Regulations 2022, Government Institutions and Gerab Dratshang shall acquire private registered land in the public interest. The private registered land acquisition shall entail a fair compensation.

སྒྲོ་ཚང་ འཇིགས་མེད། །

སྒྲེར་ས་གཅིག་དང་སྒྲེར་ས་སོ་སོ་གཅིག། སྒྲེར་གྱི་ས་དང་རྒྱལ་ཁམས་ས་ཆ་ཡང་།

བརྗེ་སོར་གྱི་ལམ་ལུགས་ཡོད་མི་ཚུ། སྒྲོ་ཚང་ཁྱོད་ལུ་བཤད་པ་ཅིན།

ནང་རང་གི་ས་དང་གཞན་གྱི་ས། བརྗེ་སོར་གྱི་ཁ་འཆམ་བྱུང་པ་ཅིན།

སྤྱིར་བཏང་ས་ཆ་སྤྱོད་ལེན་ལམ་ལུགས་ལྟར། མེད་འོག་དང་ཁྲོམ་སྡེ་བརྒྱུད་དེ་གིས།

བརྗེ་སོར་གྱི་བྱ་རིམ་འཐབ་རྒྱུགས་པ་ཡིན། གལ་སྲིད་ཁྲམ་བཀོད་གྲུབ་པའི་ས་ཆ་གཅིག།

རྒྱ་རྩུད་དང་ས་རྩུད་ས་ཡོམ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུན་ལྔ་གཞན་ཚུ་གིས།

མེད་པ་བཏང་བཏང་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྟངས་ཅིག། རྒྱ་རྩུབ་འདམ་རྩུབ་རྒྱ་རྩུབ་ཁོངས་གཉིས།

ནགས་ཚལ་ནང་ན་རྒྱུད་པའི་སྒྲེར་ས་གསུམ། འབྲེལ་ཡོད་འགོ་དཔོན་ཚུ་གིས་དབྱེ་ཞིབ་ཐོག།

རྒྱལ་ཁམས་གྱི་ས་ཆ་དང་གཅིག་ཁར། བརྗེ་སོར་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོན་ཕུལ་ནི་ཡོད།

Private Land exchange with State land

The land act 2007 and Land Exchange Rules & Regulations 2022 have provision to swap private registered land with state land to address issues resulting from the damage of private registered land by natural calamities and those falling within critical watershed areas.

། རྩོམ་གྱི་ཁྱད་པར་།

ས་ཆ་གྲུང་སྤྱོད་ཀྱི་སྒོར་ལས་བཤད་དགོ་ག། གྲུང་སྤྱོད་ཀྱི་སྒོར་ལས་བཤད་དགོ་ན།

དེའི་སྒོར་ལས་ང་གིས་བཤད་དགོ། རྩོད་ནའི་དབང་པོ་མ་ཡོངས་ཉ་ན།

རྒྱལ་ཁབ་གོང་འཕེལ་འགྲོལ་དང་བསྐྱུན། དཔལ་འབྱོར་འཛོལ་འཁྱེད་གནས་སྤངས་ཚུ།

ཡར་ཕྱག་གཏང་ནིའི་ཐབས་ཤེས་ལུ། ལས་འགུལ་དང་ལས་འཛིན་རང་རྒྱུ་གིས།

ཚོང་འབྲེལ་འདྲ་མིན་སྒྲིལ་ཆོག་དོན། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་ཆ་མཁོ་འདོད་བསྐྱེད།

ཟ་སྤྱོད་བཟུང་པའི་ས་ཆ་འདི། དཀོན་སྤྱི་ཅིག་ལས་མེད་པ་ལས་བརྟེན།

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་ཆ་ཡུན་བརྟེན་སྤྱོད། བཀོལ་སྤྱོད་འབད་ནིའི་དམིགས་གཏང་ཐོག།

གྲུང་སྤྱོད་ལས་ལུགས་ཚུ་ཡང་ཡོད། ད་རྩོམ་གྱི་ཁྱད་པར་ལྟར་།

ལས་ལུགས་དེ་ཚུ་ཉ་གོ་སྤྱོད། འབྲུག་མི་ཡོངས་ལུ་གོ་བརྟེན་སྤྱོད།

State Land Lease

Most of the Bhutan's limited arable land have already been occupied and the remaining few are also being extensively demanded for various project, corporate sector and individuals to commercialize in order to boost the local economy. The NLCS believed leasing of state as an alternative to uplift the socio-economic status of the nation.

༼མཇུག་བསྟུན༽

རང་དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཚུ། མི་དབང་རིམ་བྱོན་སྐྱེ་རིན་ལས།

དགའ་སྦྱིད་གྱིས་ངང་ལུ་གནས་ཏེ་ཡོད། གྲོང་གསེབ་དང་ཁྲོམ་ཚོགས་གཏེ་ཡང་།

ས་ཆའི་སྦྱིད་སྤྱད་གནང་སྟེ་ཡོད། ད་གོང་ལུ་ཁྱེད་བཟུམ་སྟེ་ར།

འཛིན་མ་ས་གཞི་བཟུང་མི་འདི། མི་ཀུན་ལུ་དགོ་པའི་བདོག་གཏད་མས།

ཆོ་ད་ལྟོ་རང་གི་བཟུང་སྐྱལ་མས། མཇུག་ཕྱི་མ་མ་པའི་ཤུལ་བཞག་མས།

རྒྱ་རིན་ཆེན་མོ་རབ་འབྱུང་འདྲའི་ས་ཆ་དེ། འབྲུག་པ་ཀུན་གྱིས་རྒྱལ་བཞིན་ལོངས་སུ་སྦྱོད།

ས་གཞི་ཉམས་སྲུང་གང་དགས་འབད། མ་འོང་བུ་གཞི་རྒྱ་གི་དོན།

བདོག་གཏད་སྦྱིང་སྦྱིང་བཟོ་ཐོག་ལས། དགའ་སྦྱིད་གི་ཆར་རྒྱན་འབབ་པའི་འོག།

སྤར་ཡང་དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པ་རྒྱལ། ད་ཡང་དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པ་རྒྱལ།

དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པ་རྒྱལ་ལོ་ལྟ་རྒྱལ་ལོ། མི་དབང་རིམ་བྱོན་སྐྱེ་ཆོ་བཏན་པར་ཤོག།

ས་གཞི་མི་ཉམས་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཤོག།